

Tuy Nhật Bản không phải là quốc gia liên quan trực tiếp nhưng Biển Đông có vai trò quan trọng trong tuyến hàng hải huyết mạch trên biển tại Trung Đông dẫn đầu bởi Nhật Bản. Do vậy, trong thời gian gần đây Nhật Bản liên tục thể hiện quan điểm kiên quyết, nhất quán về vấn đề Biển Đông và tạo ra những thách thức mới cho Trung Quốc.

Vụ tranh chấp chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán ở Biển Đông, Nhật Bản là quốc gia không liên quan đến tranh chấp, tuy nhiên Biển Đông có vai trò quan trọng trong tuyến hàng hải huyết mạch trên biển tại Trung Đông đến lãnh hải Nhật Bản. Do vậy, trong thời gian gần đây Nhật Bản liên tục thể hiện quan điểm kiên quyết, nhất quán về vấn đề Biển Đông và tạo ra những thách thức mới cho Trung Quốc, đặc biệt là việc triển khai hoạt động bầy đàn và xây dựng *Con đường tơ lụa trên biển thế kỷ XXI* của nước này. Mục đích của bài viết sẽ góp phần làm rõ hơn sự can dự của Nhật Bản vào vấn đề Biển Đông và tác động của việc can dự đối với Trung Quốc trong quá trình triển khai thực hiện chiến lược công quốc biển.

Quan điểm và mục tiêu của Nhật Bản đối với Biển Đông

Quan điểm và mục tiêu xuyên suốt của Nhật Bản đối với vấn đề Biển Đông là duy trì hòa bình, đảm bảo an ninh tự do hàng hải quốc tế. Các phương tiện truyền thông toàn cầu đưa tin về các hoạt động của tàu đổ bộ đến Philippines của Trung Quốc ở Trường Sa đã khiến Nhật Bản tự rõ thái độ của mình. Chính phủ Nhật Bản đã nhanh chóng xác định các hành động của Trung Quốc là vi phạm UNCLOS và coi chính sách của Trung Quốc ở Biển Đông là một nỗ lực nhằm thay đổi nguyên trạng biển và lục. Nhật Bản cũng ủng hộ lập trường của Mỹ đối với các hành động phiêu lưu mạo hiểm quyết đoán của Trung Quốc ở Biển Đông và các hoạt động thực hiện quyền tự do hàng hải của Mỹ. Bất chấp những gì nói trên của nước này, Nhật Bản có thể tiến hành [mặt số hành động hải quân để ổn định](#) ở Biển Đông.

Mọi bất đồng mâu thuẫn và tranh chấp chủ quyền trên biển phải được giải quyết dựa trên luật pháp quốc tế, luật biển quốc tế bằng biện pháp hòa bình. [\[1\]](#)

Quan điểm của Nhật Bản về Biển Đông

Ngày 12/7/2016, sau khi Tòa án trọng tài Biển Đông ra phán quyết về vụ kiện Philippines với Trung Quốc liên quan đến tranh chấp ở Biển Đông, Bộ trưởng Ngoại giao Nhật Bản Fumio Kishida ra tuyên bố, phán quyết của PCA là phán quyết cuối cùng và mang tính ràng buộc pháp lý, theo đó các bên liên quan phải tuân thủ phán quyết này. Ngoại trưởng Kishida [nêu rõ](#): “Nhật Bản kiên định ủng hộ việc tôn trọng quy định luật pháp và sự đồng ý các biện pháp hòa bình, không sử dụng hoặc

đe dọa sự đồng thuận trong giới quy tắc tranh chấp trên biển”.

Ngoài ra, trong cuộc hội đàm với Ngoại trưởng Trung Quốc Vương Nghị bên lề Hội nghị AMM 49, Ngoại trưởng Nhật Bản Fumio Kishida đã hội thúc Bắc Kinh chấp nhận và tuân thủ phán quyết của PCA, đồng thời bày tỏ quan ngại của Nhật Bản về tình hình Biển Đông hiện nay, hy vọng Trung Quốc sẽ tránh những hành động có thể làm leo thang căng thẳng tại vùng biển tranh chấp. Sách Trắng quốc phòng Nhật Bản năm 2016 nêu rõ các hoạt động hiện tại của Trung Quốc tại Biển Đông là cồng kềnh, hành động đơn phương, hòng tại vị các đảo vào vị trí đã rọi trên vùng biển đang có sự tranh chấp chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán.

Mục tiêu của bản của Nhật Bản đối với Biển Đông

Thúc đẩy quá trình hòa vốn đối Biển Đông: Thực tế cho thấy, Nhật Bản đã đưa ra lời kêu gọi các bên thực hiện nghiêm *quy tắc do hàng hải, hàng không* trên Biển Đông, ủng hộ các nỗ lực ASEAN đấu tranh chống sự xâm phạm chủ quyền của Trung Quốc tại các đảo, bãi đá, thúc đẩy ASEAN hóa, quá trình hòa vốn đối Biển Đông. Trong những chuyến thăm đến các nỗ lực ASEAN, Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe, đều chủ động thảo luận các vấn đề *quy tắc do hàng hải, hàng không* cũng như tình hình an ninh Biển Đông. Trong quan hệ ngoại giao với một số nỗ lực có liên quan đến tranh chấp chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán với Trung Quốc như Philippines, Việt Nam, Indonesia..., Nhật Bản đều kêu gọi xây dựng mối quan hệ với một xích là vấn đề biển. Ngoài các nỗ lực ASEAN, trong quan hệ với các nỗ lực có chung lợi ích trên Biển Đông như Australia, Ấn Độ, Anh..., Nhật Bản luôn tìm kiếm đồng thuận thông qua việc chia sẻ các giá trị như tự do, dân chủ, pháp quyền. Ngoài quan hệ song phương, gần như trong mọi diễn đàn quốc tế có thể tận dụng, Nhật Bản đều cố gắng thúc đẩy quá trình hòa vốn đối Biển Đông. Trong hội nghị G7, G20, Hội nghị cấp cao Đông Á (EAS), hội nghị giữa Nhật Bản và các nỗ lực châu Á - Thái Bình Dương, Nhật Bản đưa ra vấn đề *quy tắc do hàng hải, hàng không*

[\[2\]](#)

quy tắc do hàng hải, hàng không

đưa ra tranh chấp chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán ở Biển Đông vào chương trình nghị sự. Đồng thời lên tiếng yêu cầu các nỗ lực liên quan xác định rõ quyền lợi biển của mình trên cơ sở luật pháp quốc tế, ủng hộ việc nhanh chóng đưa ra Quy tắc ứng xử của các bên ở Biển Đông - COC, phê phán hoạt động bệ lập và xây dựng hệ thống của Trung Quốc tại một số đảo đá ở quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

Giúp các nước ASEAN đòi quyền lợi, nâng cao năng lực phòng thủ trên biển: Một mặt, Nhật Bản hỗ trợ trang bị cho các nước liên quan trực tiếp tranh chấp ở Biển Đông như Việt Nam, Philippines từng công khai năng cảnh báo trên biển của các nước này, xây dựng lực lượng tuần duyên kiểm soát Trung Quốc. Philippines đang chú trọng từng công sức mạnh hải quân bằng cách nhập khẩu và cải tiến vũ khí trang bị. Tháng 3 năm 2011, Philippines mua của Mỹ 2 tàu tuần tra cỡ lớn lớp

Hamilton, sau khi được cải tiến đã có khả năng của tàu khu trục, nâng cao năng lực của tác chiến biển gần của Philippines. Ngoài ra, lực lượng Hải quân Philippines có kế hoạch đặt mua 4 tàu hộ vệ chống ngầm hàng như 2.000 tấn và đang xem xét đặt mua tàu ngầm để tăng binh lực dưới nước. Dự án được ưu tiên nhất hiện nay của Hải quân Philippines là chế tạo 2 chiếc tàu hộ vệ kiểu mới, đã có nhiều nước bày tỏ sự quan tâm đến dự án này. Theo báo cáo, chính phủ Philippines sẽ dành khoản ngân sách 1,73 tỷ USD để mua sắm tàu chiến kiểu mới. Một dự án khác đang trong giai đoạn nghiên cứu là nâng cấp tàu tuần tra

Haminton

được trang bị tên lửa chống ngầm, dự kiến sẽ sử dụng tên lửa

Harpoon

của hãng Boeing. Một khi dự án được hoàn thành thì hiệu quả tác chiến của tàu chiến Philippines sẽ được nâng lên rất lớn trong khu vực

[\[3\]](#)

. Trong Hội nghị Thượng đỉnh An ninh châu Á-Đông Á tại Shangri-La năm 2014, Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe tuyên bố, phải

chi viện

trên thực tế ở Việt Nam, Philippines, Malaysia xây dựng năng lực quân sự trên biển. Nhóm nâng cao khả năng phòng thủ biển của các nước ASEAN, Nhật Bản đã kết hợp các khoản hỗ trợ như viện trợ phát triển chính thức - ODA, đào tạo nâng cao khả năng do Lực lượng phòng vệ Nhật Bản - (SDF) thực hiện, hợp tác và trang bị phòng thủ, để không ngừng trợ giúp các nước này. Mặt khác, Nhật Bản thông qua các hình thức huấn luyện, diễn tập quân sự chung với các nước ASEAN để nâng cao khả năng quân sự của các nước này và giúp cho quân đội Nhật Bản thông thạo tình hình thực tế trong khu vực Biển Đông, nhằm thực hiện nhiệm vụ cho việc tuần tra, giám sát của Nhật Bản tại khu vực biển này. Trong tháng 5 và tháng 6 năm 2015, tàu chiến của Nhật Bản và Philippines nhiều lần tiến hành diễn tập chung tại vùng biển của Philippines. Tháng 8 năm 2015, Nhật Bản, Mỹ và Philippines tiến hành diễn tập cứu trợ nhân đạo tại vịnh Subic. Đây với Việt Nam, tháng 5 năm 2015 đã có 02 máy bay tuần tra trên biển P-3C của Nhật Bản lần đầu tiên đến Nẵng, tháng 11 năm 2015 Việt Nam và Nhật Bản đã đặt được nhóm thực chung với việc tàu chiến của Nhật Bản có thể cập cảng Cam Ranh. Gần đây nhất, ngày 20/5/2017, tàu khu trục của Nhật Bản Sazanami 113 với khả năng phòng không, săn ngầm và chống tàu chiến mặt nước đội phòng - đã cập cảng Cam Ranh (Khánh Hòa) tham gia chương trình đối tác Thái Bình Dương.

Cũng có mối quan hệ đồng minh Nhật - Mỹ: Nhật Bản coi quan hệ đồng minh Nhật - Mỹ là khuôn khổ chủ yếu *hợp pháp* cho

việc can thiệp quân sự vào Biển Đông (Tuy nhiên, xét trên phương diện là đồng minh chiến lược, Mỹ sẽ bỏ qua Nhật Bản trong bất kỳ tình huống nào, nếu Nhật Bản bỏ tiền công. Vấn đề Biển Đông Mỹ và Nhật Bản có chung quan điểm là duy trì tự do hàng hải và hàng không quốc tế, giải quyết tranh chấp bằng biện pháp hòa bình. *Chiến lược bảo đảm an ninh quốc gia*

của Nhật Bản chủ yếu: Thắt chặt quan hệ đồng minh với Mỹ thông qua việc sắp đặt Vấn đề Chiếu cố hợp tác quốc phòng Nhật Bản - Mỹ vào tháng 4/2015, với các chủ đề tăng cường sự phối hợp một cách toàn diện, trong đó có việc đánh giá môi trường an ninh, lên kế hoạch ứng phó với mọi tình huống và kế hoạch phối hợp hành động thực tế, đồng thời mở rộng phương diện và phạm vi hợp tác quốc phòng. Bên cạnh đó, Nhật Bản

[khẳng định rằng hợp](#)

chiến lược

tái cân bằng

của Mỹ tại châu Á.

Ngày trước thềm chuyến thăm châu Á của Ngoại trưởng Rex Tillerson, chính quyền Trump tuyên bố chính sách tái cân bằng hay xoay trục của Mỹ tại khu vực sẽ có công thức mới. Xoay trục, tái cân bằng... đó là cụm từ được dùng để mô tả chính sách châu Á của chính quyền cũ. Tôi nghĩ các bên có thể kỳ vọng chính quyền mới sẽ có công thức riêng, quyền lợi ngoại trưởng phụ trách Đông Á - Thái Bình Dương Susan Thornton phát biểu trong cuộc họp báo hôm 14/3/2017. Tuy nhiên, thực tế cho thấy chiến lược mới vẫn chưa được tháo luồn chi tiết, thậm chí chính quyền Tổng thống Trump vẫn chưa hoàn toàn chắc chắn sẽ tìm ra

[công thức riêng](#)

Do đó, đảm bảo an ninh tự do hàng hải và hàng không trên Biển Đông là vấn đề cần ưu tiên, không thể bất cứ một thời điểm nào tuyên bố vòng quanh phòng không [4] và đe dọa đến tự do hàng hải quốc tế. Sự phối hợp và hợp tác Nhật - Mỹ trong vấn đề Biển Đông còn biểu hiện ở việc giúp đỡ các nước hữu quan xây dựng năng lực phòng thủ. Ví dụ, nhằm giúp Philippines nâng cao khả năng đối phó với Trung Quốc trên biển, hai nước phân công rõ ràng, Mỹ chịu trách nhiệm cung cấp vũ khí, trang bị cho lực lượng vũ trang Philippines, Nhật Bản cung cấp trang bị cho lực lượng bảo vệ biển Philippines.

Giành thế chủ động trong tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc, kiểm soát Trung Quốc trên nhiều phương diện: Nhật Bản và Trung Quốc có tranh chấp lâu dài ở Biển Hoa Đông được biết là quần đảo Senkaku/Điếu Ngư. Nhật Bản cho rằng, nếu Trung Quốc kiểm soát được Biển Đông thì sẽ gây ảnh hưởng bất lợi đối với tranh chấp quần đảo Senkaku/Điếu Ngư. Mục đích chiến lược của Nhật Bản là hình thành thế

phối hợp tác chiến hai cánh Biển Đông và Biển Hoa Đông, gây
cấn tr

cho Trung Quốc trong việc giải quyết tranh chấp trên biển Hoa Đông. Bên cạnh đó, Nhật Bản cũng mong muốn việc hợp tác các nước ASEAN đòi quyền lợi ở Biển Đông, để đối lại sự ủng hộ của các nước này đối với Nhật Bản trong vấn đề Biển Hoa Đông. Theo mối liên kết giữa với các nước Đông Nam Á trong vấn đề tranh chấp trên biển, Nhật Bản muốn Trung Quốc phải đối phó đúng thời
trên cả hai mặt trận

Biển Hoa Đông và Biển Đông. Đáng thời đây cũng được cho là hành động kiểm soát sự triển d ỹ của Trung Quốc trong khu vực và trên thế giới. Nhật Bản muốn nhân vấn đề Biển Đông, tìm kiếm sự ủng hộ từ các nước ASEAN đòi quyền lợi ở Biển Đông, để ý mnh việc triển cho các nước này về kinh tế và quân sự, qua đó nâng cao hơn nữa ảnh hưởng của mình trong khu vực, từng bước gia tăng sự phụ thuộc chiến lược của các nước vào Nhật Bản, qua đó xây dựng liên minh chiến lược biển do Nhật Bản dẫn đầu để đối phó với Trung Quốc. Nhật Bản xác định tầm quan trọng của Biển Đông và thúc đẩy hợp tác an ninh truyền thống đối với các nước ASEAN, nhất là các nước xung quanh Biển Đông, chính vì vậy, ngày 01/7/2014, Chính phủ Nhật Bản thông qua Nghị quyết d b nhng rào cản Hiên pháp tăng ng quân đội nước này tham chiến ở nước ngoài kể từ sau Chiến tranh Thế giới thứ 2. Đáng thái này của N ỹ các Nhật Bản cho phép nước này thúc thi quyên phòng và tập th ho c h tr các quốc gia có quan hệ gần gũi khi b t n công. Bộ quốc phòng Nhật Bản sẵn sàng c ỹ l c l ỹng h tr quân đội các nước ASEAN xây dựng năng lực để có thể kiểm soát việc Trung Quốc không ngừng d ỹ mnh hoạt động tại Biển Đông

[\[5\]](#)

Nâng cao vị thế và tầm ảnh hưởng của Nhật Bản ở khu vực Đông Nam Á: Một mục tiêu quan trọng của Nhật Bản khi can dự vào vấn đề Biển Đông chính là từng c ỹng sự ảnh hưởng của nước này vào khu vực Biển Đông, nâng cao quyên phát ngôn và khả năng can dự của mình đối với các di n an ninh khu vực, xây dựng hình ảnh nước lớn ở khu vực. Những năm qua, cùng với sự đứt phá không ngừng của Nhật Bản đối với hiên pháp hòa bình, đểc biệt là sau khi n ỹ l ỹng nguyên tử xu t kh ỹu và khí, Nhật Bản đã tích c ỹ bán và khí cho các nước Đông Nam Á, một mặt nâng cao thế lực quân sự của nước này, giúp đối phó với Trung Quốc đang không ngừng triển d ỹ, mặt khác thông qua việc bán và khí, không ngừng c ỹng c ỹ, nâng cao vị thế và tầm ảnh hưởng của Nhật Bản ở khu vực này.

Phát biểu tại Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á [\[6\]](#), Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe nhấn mạnh tầm quan trọng của trật tự trên biển dựa trên luật pháp quốc tế. Thủ tướng Shinzo Abe [cho rằng](#): “Trong nh ỹu tháng tr ỹi đây, trên Biển Đông và Hoa Đông, tôi lo ngại sâu sắc về những hoạt động d n ph ỹng thay đổi hiên truyền thống t ỹp t ỹ di n ra. Kiểm soát theo luật là

nguyên tắc chung phải được quán triệt trong công đồng quốc tế, các bên liên quan cần kiên trì các hành động gia tăng công đồng khu vực, nên theo đuổi giải quyết hòa bình dựa trên luật pháp quốc tế, trong đó có Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển quốc tế năm 1982.”

Biên pháp can dự của Nhật Bản vào khu vực Biển Đông

Chỉ duy trì hòa bình ở Biển Đông - khu vực mà Nhật Bản có lợi ích chiến lược trên nhiều phương diện nhất là kinh tế, Nhật Bản đã thực hiện nhiều biện pháp can dự vào vấn đề Biển Đông nhằm thực hiện được mục tiêu, quan điểm của mình đối với khu vực Biển Đông đó là đảm bảo sự ổn định hòa bình, đảm bảo an ninh tự do hàng hải và hàng không theo luật pháp quốc tế, các bên liên quan không được đơn phương dùng vũ lực để giải quyết tranh chấp quyên, quyên chủ quyên và quyên tài phán.

Mở rộng sự hiện diện và công cụ quan hệ quốc phòng

Đầu tiên, Nhật Bản mở rộng sự hiện diện thông qua các sáng kiến như: Lực lượng hải quân phòng vệ Nhật Bản (JMDF) tiếp tục các cuộc gia thành viên ASEAN hoặc tham gia các cuộc tập trận song phương, đa phương. Trong tháng 3 năm 2016, một tàu của JMDF đã cập cảng Malaysia để tham gia những đợt tập trận huấn luyện thân thiện với lực lượng hải quân Malaysia. Tiếp theo, tháng 4 năm 2016 tàu ngầm Oyashio cùng tàu khu trục Ariake và Setogiri đã cập cảng tại Vịnh Subic của Philippines trong chuyến thăm đầu tiên trong vòng 15 năm qua. Tiếp đó, Ariake và Setogiri cũng lần đầu tiên tiếp cận Vịnh Cam Ranh của Việt Nam. Trong khoảng thời gian đó, tàu khu trục lớp Ise lần đầu tiên vượt qua Biển Đông, tham gia hoạt động đánh giá các hàm đối quốc tế và tập trận đa phương ở vùng biển của Indonesia.

Ngày 13/7/2016, cuộc tập trận chung giữa Cảnh sát biển Nhật Bản (JCG) và Cảnh sát biển của Philippines (PCG) đã diễn ra ngoài khơi vịnh Manila, đúng một ngày sau khi PCA công bố phán quyết về việc Philippines khởi kiện Trung Quốc về những tuyên bố chủ quyền phi lý tại Biển Đông. Dù quan điểm của hai nước về cuộc tập trận là không nhằm vào Trung Quốc và vấn đề Biển Đông, nhưng tính thời điểm của nó cho thấy rõ ràng đây là một phần trong có liên quan. Bên cạnh đó, JMDF cũng đã tham gia tập trận cùng Mỹ và Australia vào tháng 2 năm 2016 ở vùng biển của Singapore, tháng 4 năm 2016 ở vùng biển lân cận của Indonesia.

Thực tế cho thấy, Nhật Bản cũng đang tiến hành các bước đi nhằm tăng cường sự hiện diện ở trong khu vực thông qua các hoạt động khác như tham gia các khuôn khổ đa phương. Một hình là việc Nhật Bản đã cam kết đối ngoại khá lớn Lọc lọc phòng và Nhật Bản tham gia vào cuộc tập trận an ninh hàng hải chung được tổ chức bởi Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN mở rộng (ADMM+) diễn ra ở vùng biển và không phận giữa Brunei và Singapore. Ngoài việc mở rộng sự hiện diện, Nhật Bản còn tăng cường quan hệ đối tác với các nước ASEAN thông qua hợp tác xây dựng năng lực và hợp tác với thị trường quốc phòng. Trong bài phát biểu tại Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược Quốc tế (CSIS) tại Washington ngày 15/9/2016 Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản Tomomi Inada cho biết, Nhật Bản sẽ tăng cường can dự vào Biên Phòng thông qua việc tuần tra chung với Mỹ và tập trận song phương, đa phương với các nước trong khu vực.

Hợp tác về khí và trang bị cho các nước trong khu vực

Nhật Bản quyết định thông qua viện trợ ODA để cung cấp cho Philippines 12 tàu chiến, trong đó có tàu tuần tra cỡ lớn 1.000 tấn, nhằm giúp Philippines nâng cao năng lực bảo vệ trên biển. Tháng 7/2016, Nhật Bản cũng lần đầu tiên hợp tác Philippines bảo trì động cơ diesel cho tàu hải quân. Ngày 18/8/2016, Philippines đã nhận được 10 tàu tuần duyên của Nhật Bản.

Ngày 31/7/2014, Chính phủ Nhật Bản đã quyết định cung cấp cho Việt Nam 6 tàu trong đó gồm 02 tàu kiềm ngư lôi của Cơ quan Ngư nghiệp Nhật Bản và 04 tàu còn lại là tàu đánh cá thặng mĩ, theo như một phần trong gói viện trợ không hoàn lại. Ngoài ra, Nhật Bản cũng sẽ cung cấp xuồng cứu sinh và các trang bị, thiết bị khác, trị giá 500 triệu yên cho Việt Nam. Như vậy, Với Việt Nam, ngoài việc chuyển giao 6 tàu đã qua sử dụng, Nhật Bản còn tiến hành đàm phán về việc cung cấp tàu mĩ cho Hải quân Việt Nam trong tương lai gần. Tại Lễ kỷ niệm 63 năm ngày thành lập Lọc lọc Phòng và Nhật Bản tại ngày 07/7/2017, Hội đồng Bộ trưởng Việt Nam Kunio Umede nhận mệnh tháng 6 năm nay, tại Hội đàm cấp cao giữa Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc và Thủ tướng Shinzo Abe, hai nước đã [khẳng định](#) tăng cường phối hợp hơn nữa trên cơ sở lợi ích chung, an ninh với cách là các đối tác tin cậy cùng chia sẻ nhiều lợi ích chiến lược chung. Nhật Bản và Việt Nam đã và đang triển khai các nội dung hợp tác sâu rộng trên các lĩnh vực như trao đổi đoàn cấp cao, nhất là đoàn Bộ trưởng Bộ Quốc phòng, tham vấn cán bộ thực hiện, hợp tác nâng cao năng lực, hợp tác trang bị, công nghệ quốc phòng.

Tác đĩng đĩ vĩ Trung Quĩc

Trong xu thĩ vĩa hĩp tác vĩa cĩnh tranh và vĩa kiĩm chĩ lĩn nhau, thĩ quan đĩĩm của Nhật Bản đĩ vĩ Biĩn ỹng sĩ cĩ nhĩng tác đĩng nhĩt đĩnh đĩ vĩ Trung Quĩc trên nhiũu giĩc đĩ khĩc nhau.

Tác đĩng đĩ vĩ ngoĩi giao

Vĩn đĩ Biĩn ỹng là mĩt trong nhĩng nguyên nhĩn tác đĩng đĩn lòng tin chĩnh trĩ giĩa Trung Quĩc và mĩt sũ nĩĩc ASEAN. Vĩĩc giĩi quyĩt vĩn đĩ Biĩn ỹng mĩt cĩch cĩng bĩng, hĩp lý sũ trĩ thĩnh mĩt xĩch quan trĩng đĩ hai bĩn tĩng cĩĩng lòng tin chĩnh trĩ và triĩn khai quan hĩ hĩp tác an ninh trong khuĩn khĩ *Cĩng đĩng chung vĩn mĩnh Trung Quĩc - ASEAN*

. ỹĩ giĩi quyĩt vĩn đĩ Biĩn ỹng mĩt cĩch *hĩa bĩnh,*

Trung Quĩc đĩ đĩa ra

tĩ tĩĩng tĩĩp cĩn kĩp

vĩ nĩi dung cĩ bĩn nhĩt quĩn tĩ trĩĩc đĩn nay của Trung Quĩc là giĩi quyĩt song phĩĩng vĩ nhĩng nĩĩc cĩ tranh chĩp chĩ quyĩn vĩ Trung Quĩc và Trung Quĩc cĩng ASEAN gĩn giĩ hĩa bĩnh ỹ khu vĩc Biĩn ỹng..

Tác đĩng đĩ vĩ quĩn sũ

Là mĩt cĩĩng quĩc vĩ cĩng nghĩ trĩn thĩ giĩi và là cĩĩng quĩc bĩn tĩi khu vĩc chĩu ỹ-Thĩi Bĩnh Dĩĩng, sũ giĩp đĩ của Nhật Bản vĩ trang bĩ và kĩ thuĩt quĩn sũ cho cĩc nĩĩc nhĩ Philippines, Vĩĩt Nam cĩng nhĩ vĩĩc huĩn luyĩn, tĩĩn hĩnh diĩn tĩĩp quĩn sũ chung sũ tĩĩng cĩĩng khĩ nĩĩng quĩn sũ của cĩc nĩĩc nĩy, gia tĩĩng xu thĩ nĩng cao sũc mĩnh quĩc phĩng của cĩc nĩĩc cĩ liĩn quan đĩn Biĩn ỹng trong khu vĩc ỹng Nam ỹ, qua đĩ gia tĩĩng ỹp lĩc an ninh quĩn sũ đĩ vĩ Trung Quĩc. [Cĩĩn lĩĩc bĩĩo đĩĩm an ninh quĩc gia của Nhật Bản](#)

quy đĩnh, Nhật Bản sũ đĩng trĩn quan đĩĩm chĩ nghĩa hĩa bĩnh tĩc cĩc, thĩng qua trang bĩ phĩng thĩ linh hoĩt, tĩc cĩc tham gia hĩp tác quĩc tĩ và đĩng gĩp cho hĩa bĩnh khu vĩc, thay thĩ 3 nguyên tĩc xuĩt khĩu vĩ khĩ bĩng 3 nguyên tĩc chuyĩn giao cĩng nghĩ và trang bĩ phĩng thĩ, nĩng cao sũc mĩnh quĩn sũ Nhật

Bĩn thĩng qua trang bĩ vĩ khĩ sĩ dĩng linh hoĩt, khiĩn Nhật Bĩn cĩ thĩ chuyĩn giao trang bĩ quĩn sĩ thuĩn tiĩn hĩn, khĩng chĩ cho Philippines mà cĩn cĩc nĩĩc khĩc trong khu vĩc Biĩn ỹng nhĩ Indonesia v.v...

Cũng vĩi nĩi lĩng quy đĩnh cĩm xuĩt khĩu vĩ khĩ, cĩc quan chĩc của Nhật Bĩn cĩng cam kĩt rĩng, vĩc xuĩt khĩu vĩ khĩ của nĩĩc này sĩ đĩĩc kiĩm soĩt chĩt chĩ, bĩo đĩm sĩ vĩ khĩ đĩ khĩng rĩi vĩo tay cĩc nhĩm khĩng bĩ hay đĩĩc chuyĩn đĩn cĩc khu vĩc đĩng cĩ chiĩn tranh. Theo quy đĩnh này, Nhật Bĩn chĩ cĩ thĩ xuĩt khĩu vĩ khĩ cho cĩc nĩĩc, nĩu sĩ vĩ khĩ đĩ đĩĩc sĩ dĩng vĩo vĩc gĩn gĩi hĩa bĩnh vĩ hĩ trĩ nhĩn đĩo, nhĩ trong trĩĩng hĩp thĩc hiĩn cĩc sĩ mĩnh gĩn gĩi hĩa bĩnh của Liĩn hĩp quĩc. Theo cĩc nhĩ quan sĩt, vĩi cĩc cĩ sĩ cĩng nghiĩp vĩ cĩng nghĩ tiĩn tiĩn, Nhật Bĩn chĩc chĩn sĩ trĩ thĩn

[quĩc gia xuĩt khĩu vĩ khĩ hiĩn đĩi đĩng kĩ](#)

vĩ lĩ đĩi thĩ đĩng gĩm trong lĩnh vĩc chĩ tĩo, xuĩt khĩu vĩ khĩ trĩn thĩ gĩi

ĩĩu này sĩ thĩc đĩy chĩy đĩa quĩn sĩ tĩi khu vĩc Biĩn ỹng. Bĩn cĩnh đĩ, , Biĩn ỹng cĩ ý nghĩa đĩa kinh tĩ vĩ cũng quan trĩng đĩi vĩi an ninh thĩĩng mĩi trĩn biĩn của Trung Quĩc. Mĩc dũ phĩĩng hĩĩng chĩn sĩch vĩ biĩn phĩp thĩc hiĩn của Nhật Bĩn đĩi vĩi vĩn đĩ Biĩn ỹng sĩ gĩp phĩn đĩm bĩo an ninh hĩng hĩi, duy trĩ hĩa bĩnh, nhĩng quan đĩĩm vĩ sĩ can đĩ của Nhật Bĩn chĩc chĩn lĩm Trung Quĩc quan ngĩi do nhĩng khĩc biĩt gĩa hai bĩn.

Kĩm chĩ hiĩn thĩc hĩa con đĩĩng tĩ lĩa trĩn biĩn

Vĩ chiĩn lĩĩc, vĩc Nhật Bĩn can thĩĩp vĩo gĩi quyĩt cĩc tranh chĩp chĩ quyĩn ỹ Biĩn ỹng cĩng nhĩ can đĩ ngày cĩng sĩu vĩo vĩn đĩ này lĩ nhĩm kiĩm chĩ sĩ trĩi đĩy của Trung Quĩc.. ỹng Nam ỹ lĩ khu vĩc nĩĩm trong trĩc *Con đĩĩng tĩ lĩa trĩn biĩn thĩ kĩ XXI*, cĩ vai

trĩ quan trĩng đĩi vĩi vĩc trĩĩn khai xĩy dĩng con đĩĩng này cĩng nhĩ Sĩng kiĩn Vĩnh đĩi Con đĩĩng. Vĩc Nhật Bĩn nũ

thuyĩt vĩ mĩi đĩ dĩa tĩ Trung Quĩc

tĩ hĩnh đĩng thĩc tiĩn của Trung Quĩc trĩn Biĩn ỹng vĩ Biĩn Hoĩ ỹng trong cĩc nĩĩc ASEAN sĩ lĩm gĩĩm lĩng tin của cĩc nĩĩc này vĩi Trung Quĩc, đĩng thĩi cĩ tĩc đĩng đĩn vĩc phĩt trĩĩn quan hĩ đĩi tĩc chiĩn lĩĩc toĩn đĩĩn Trung Quĩc – ASEAN. Trong bĩi cĩnh vĩng Biĩn Hoĩ ỹng đĩng cĩ tranh chĩp chĩ quyĩn gĩĩa Nhật Bĩn vĩ Trung Quĩc ỹ quĩn đĩo Senkaku/ĩĩu Ngĩ, vĩc tranh chĩp kho đĩ đĩn gĩi quyĩt đĩt đĩĩm vĩ hai bĩn đĩu khĩng đĩnh chĩ quyĩn. Chĩn vĩ vĩy, Nhật Bĩn tĩng cĩĩng hĩp tĩc vĩi ASEAN, nhĩt lĩ nhĩng nĩĩc cĩ liĩn quan ỹ Biĩn ỹng đĩ kiĩm chĩ vĩc Trung Quĩc dũng vĩ lĩc gĩi quyĩt cĩc tranh chĩp chĩ quyĩn vĩ biĩn đĩo ỹ cĩ hai khu vĩc Biĩn Hoĩ ỹng vĩ Biĩn ỹng. Mĩt khĩc, Nhật cĩng khĩng đĩnh vai trĩ của mĩnh đĩi vĩi khu vĩc ỹng Nam ỹ, thĩng qua chĩn sĩch vĩĩn trĩ khĩng hoĩn lĩi cĩc trang thĩĩt bĩ cho nhĩng lĩc lĩĩng hoĩt đĩng trĩn biĩn của cĩc nĩĩc thĩn viĩn ASEAN, vĩ nhĩ vĩy Nhật Bĩn khĩng mong muĩn vĩ trĩ của mĩnh bĩ gĩĩm

sĩt trĩĩc sĩ cĩnh tranh của Trung Quĩc.

Kĩt luĩn

Khu vĩc Biĩn ỹng là đĩa bĩn chiĩn lĩĩc quan trĩng đĩ các nĩĩc lĩn tranh giĩnh ỹnh hĩĩng và kiĩm chĩ lĩn nhau trong quĩ trĩnh cũng hĩp tĩc và cĩnh tranh. Sĩ can đĩ của Nhĩt Bĩn vĩo vĩn đĩ Biĩn ỹng và tĩc đĩng đĩi vĩi Trung Quĩc trong quĩ trĩnh triĩn khai thĩc hiĩn chiĩn lĩĩc cũĩng quĩc biĩn là vĩ đĩ đĩĩn hĩĩn.

Trong bĩi cĩnh hiĩn nay, Nhĩt Bĩn liĩn tĩc đĩy mĩnh hĩp tĩc an ninh, quĩc phĩng vĩi các thĩnh viĩn của ASEAN. Kĩ tĩ sau Chiĩn tranh Lĩn, Nhĩt Bĩn đĩu đĩn cũng cũ quan hĩ vĩi các quĩc giĩ ASEAN đĩĩi hĩnh thĩc trao đĩi quĩc phĩng, chĩ yĩu tĩp trung vĩo các cũc tham vĩn cũp cao và đĩm phĩn cũp sĩ vĩ, cũng các cũc đĩi thoĩi an ninh song phĩĩng nhĩm mĩc đĩch tĩo đĩng lĩng tin và nĩng cao tĩnh mĩnh bĩch. Tuy nhiĩn, thĩi giĩn gĩn đĩy, Nhĩt Bĩn đĩ chuyĩn tĩi mĩt mĩc đĩ cao hĩn của *hĩp tĩc* gĩm các cũc tĩp trĩn song phĩĩng và nhĩng thĩa thuĩn vĩ thiĩt bĩ quĩc phĩng vĩi các quĩc giĩ thĩnh viĩn ASEAN.

Sau cũc hĩp của các Bĩ trĩĩng Bĩ Quĩc phĩng đĩu tiĩn giĩa Nhĩt Bĩn và các nĩĩc ASEAN vĩo thĩng 11/2014, khĩi ASEAN hiĩn đĩng trĩ thĩnh mĩt trong nhĩng đĩi tĩc khu vĩc chĩ chĩt của Nhĩt Bĩn vĩ các vĩn đĩ an ninh, sau Mĩ, Australia, Hĩn Quĩc và ỹn ỹĩ. Nhĩng đĩc trĩng của *ngoĩi giĩo quĩc phĩng* Nhĩt Bĩn ĩp đĩng vĩi ASEAN cũ thĩ gĩi gĩn trong ba đĩĩm sau đĩy: mĩ rĩng sĩ hiĩn đĩĩn, tĩng cũĩng quan hĩ đĩi tĩc và chia sĩ các chuyĩn mĩc và quy tĩc chung thĩng qua nhĩng quan hĩ đĩi tĩc nĩy. Cũ thĩ là Nhĩt Bĩn tĩng cũĩng viĩn trĩ nhĩng trang thiĩt bĩ, phĩĩng tiĩn tĩu tĩn tra, tĩ chĩc đĩo tĩo, tĩp huĩn tĩi Nhĩt Bĩn đĩi vĩi lĩc lĩĩng chĩp phĩp và hĩi quĩn của các nĩĩc ASEAN đĩ thĩc hiĩn nĩng lĩc kiĩm tra, kiĩm sĩot trĩn biĩn.

Thĩ ch thĩc khĩc là sĩ hĩn chĩ rĩt lĩn vĩ nĩng lĩc trĩn khĩng - trĩn biĩn của các nĩĩc ỹĩng Nam ĩ ven biĩn. Mĩt ý tĩĩng nhĩm giĩp cũi thiĩn vĩn đĩ nĩy sĩ ỹĩ đĩng mĩt mĩng lĩĩi hoĩt đĩng chung trong khu vĩc nhĩ đĩc bĩn tham giĩ ven biĩn cũng cũp thĩng tin trĩn khĩng-trĩn biĩn, Nhĩt Bĩn và Mĩ cũng cũp thĩng tin vĩ tĩnh và thĩng tin tĩ bĩn ngoĩi. Tĩt cũ các quĩc giĩ tham giĩ sĩ lĩy thĩng tin mĩĩn phĩ tĩ mĩng lĩĩi nĩy. Nĩu hoĩn thĩnh, đĩy cũ thĩ trĩ thĩnh mĩt cũng cũ chĩ chĩt nhĩm cũi thiĩn khĩ nĩng hoĩt đĩng khu vĩc của các quĩc giĩ tham giĩ và cũ thĩ khuyĩn khĩc hĩ cũ nhĩng hĩnh đĩng hĩp tĩc và phĩi hĩp chĩng lĩi hĩnh vi gĩy hĩn của bĩt kĩ quĩc giĩ nĩo. ỹĩ giĩp phĩt triĩn nhĩng khĩ nĩng nĩy, Nhĩt Bĩn và Mĩ cũn phĩi

[cùng nhau hợp tác vì xây dựng năng lực](#)

của các nước Đông Nam Á ven biển

TS. Nguyễn Thanh Minh, Bộ Tổng Lãnh Sự Việt Nam

Bài viết thuộc bản quyền Nghiên cứu Biện Đông. Mọi người chỉ được dẫn đường link bài viết, không được lấy khi chưa có sự đồng ý của Ban Biên tập.

.....

Tài liệu tham khảo chính

Nguyễn Thanh Minh (2016), *Nhìn lại chặng đường tham gia Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển quốc tế năm 1982 của Việt Nam giai đoạn 1994 – 2015*, Tập chí Nghiên cứu Lịch sử số 2.

Nguyễn Thanh Minh (2016), *Quá trình phân định biển giữa Việt Nam với các quốc gia trong khu vực Biển Đông*, Tập chí Lịch sử Đông, số 7.

Nhật Bản can dự vào vấn đề Biển Đông: Xu hướng phát triển và mục tiêu chiến lược. Vietnam+, ngày 03/9/2016.

Nhật Bản: Phán quyết của PCA về Biển Đông có tính ràng buộc pháp lý. TTXVN, ngày 01/9/2016.

Marwyn S. Samuels (1982), *Tranh chấp Biển Đông*, Methuen, NewYork and London.

Nguyễn Q. Thng, (2008), *Hoàng Sa-Trường Sa lãnh thổ Việt Nam nhìn từ công pháp quốc tế*, Nxb Tri thức.

Nguyễn Toàn Thng (2009), “Vấn đề thđc lãnh thổ trong luật quốc tế”, Chuyên đề thuđc đđ tài nghiên cứu cđp nhà nđc:
Cđ sđ pháp lý vđ chđ quyđn của Việt Nam đđi vđi hai quần đđo Trường Sa - Hoàng Sa

do Trung tâm Luật Biển và Hàng hải Quốc tế chđ trì.

Nguyễn Thanh Minh (2017), *Chính sách hiđn đđi hóa lđc lđng hải quân của mđt sđ nđc đđng Nam Á trong bđi cđnh hiđn nay*, Tđp chí
Nghiên cứu đđng Nam Á số 1.

[1] Các bên đđng sđ trong các cuộc tranh chấp, mà viđc kéo dài các cuộc tranh chấp đđy có thđ đe đđa đđn hoà bình và an ninh quốc tế, trđđc hđt, phđi cđ gđng tìm cách giđi quyđt tranh chấp bđng con đđng đàm phán, đđu tra, trung gian, hoà giđi, trđng tài, toà án, sđ đđng nhđng tđ chđc hođc nhđng đđu đđc khu vđc, hođc bđng các biđn pháp hoà bình khác tùy theo sđ lđa chđn của mình . Trích khođn 1, đđu 33 của Hiđn chđđng Liên hđp quốc.

[2] Thĩ tĩĩng Shinzo Abe hoan nghĩnh Trung Quĩc và ASEAN tĩ chĩc đĩi thoĩi xung quanh vĩn đĩ chĩ quyĩn trĩn Biển Đông. Ông bày tĩ hy vĩĩng lĩĩi nĩi của Trung Quĩc rĩĩng sĩ khĩng quân sĩ hĩa trĩn biĩn tĩi Hĩi nghĩĩ Đông Á diĩn ra vao nĩm 2015 trĩ thĩn hiĩn thĩc, đĩi thoĩi nĩn đĩĩĩc tĩ chĩc làm tiĩn đĩ duy trĩ sĩ tĩ kiĩm chĩ và phi quân sĩ hĩa theo luĩt phĩp quĩc tĩ. Hĩn nĩa, Thĩ tĩĩng Shinzo Abe cho rĩĩng phĩn quyĩt của Tĩ trĩng tài khĩng công nhĩn tuyên bĩ chĩ quyĩn của Trung Quĩc trĩn Biển Đông sĩ rĩng buĩc Trung Quĩc và Philippines, hai bĩn tuĩn thĩ phĩn quyĩt và giĩi quyĩt xung đĩt mĩt cĩch hĩa bĩnh.

[3] Xem thĩm: Nguyĩn Thanh Minh (2017), *Chĩn sĩch hiĩn đĩi hĩa lĩc lĩĩng hĩi quân của mĩt sĩ nĩĩĩc Đông Nam Á trĩn bĩi cĩnh hiĩn nay*, Tĩp chĩ Nghiĩn cũu Đông Nam Á sĩ 1.

[4] Thĩc tĩ cho thĩy, cho đĩn thĩi đĩĩm nĩm 2016, hĩ thĩng quy phĩm phĩp lý quĩc tĩ chĩa cĩ quy đĩnh vĩ vĩng nhĩn diĩn phĩng khĩng, nhĩng trĩn thĩc tiĩn đĩi sĩng quĩc tĩ mĩt sĩ khu vĩc và thĩi đĩĩm lĩch sĩ nhĩt đĩnh đĩ cĩ tuyên bĩ vĩ vĩng nhĩn diĩn phĩng khĩng.

[5] Thĩng tin Khoa hĩc quân sĩ, của Trung tĩm Thĩng tin Khoa hĩc quân sĩ, Bĩ Quĩc phĩng sĩ ra ngay 10/10/2014, tr.12.

[6] Trĩn hai ngay 07 và 08 thĩng 9 nĩm 2016, Hĩi nghĩ cĩp cao ASEAN và Hĩi nghĩ Thĩĩng đĩnh Đông Á đĩ diĩn ra tĩi Viĩng Chĩn, Lĩo.